ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ :...០...៤...សរ.ណណាស

សារាចរណែនាំ
ស្តីពី
ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧

១. សេចក្តីផ្តើម

១- មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ បានចែងអំពីប្រតិទិនសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំជា ៣ ដំណាក់កាល រួមមាន **ដំណាក់កាលទី១** គឺការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ចាប់ពីខែមីនា ដល់ ខែឧសភា, **ដំណាក់កាលទី២** គឺការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកា ចាប់ពីខែមិថុនា ដល់ខែកញ្ញា និង**ដំណាក់កាលទី៣** គឺការអនុម័តថវិកា ចាប់ពីខែតុលា ដល់ខែធ្នូ។ សម្រាប់ដំណាក់កាលទី១ រាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ បានដាក់ចេញរួចហើយនូវក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧។ ផ្អែកលើក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏បានដាក់ចេញសារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីឱ្យគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលដែលស្ថិតក្រោមឱវាទក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ធ្វើការពន្យល់និងផ្តល់អំណះអំណាងអំពីលទ្ធភាព និងកិច្ចខិតខំក្នុងការប្រមូលចំណូលនិងបង្ហាញអំពីតម្រូវការចំណាយរយៈពេល ៣ ឆ្នាំ (២០១៧-២០១៩) សម្រាប់អនុវត្តគោលបំណងគោលនយោបាយរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ដែលជាការរួមចំណែកអនុវត្ត **"យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣"** និង **"ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ២០១៤-២០១៨"** ។ នៅដំណាក់កាលទី២ នេះ រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវចេញសារាចរណែនាំស្តីពីការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីផ្តល់គោលការណ៍ណែនាំថ្មីៗសម្រាប់ជាមូលដ្ឋាន និងជាក្របខ័ណ្ឌនៃ ការរៀបចំ កញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៧ របស់គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដោយគ្របដណ្តប់ទាំងថវិកាមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តទាំងអស់ និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលជារដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ។ ដូច្នេះ សារាចរនេះបានដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌ និងវិធានការប្រមូលចំណូល, ការកំណត់អាទិភាពចំណាយតាមវិស័យ និងគោលការណ៍សំខាន់ៗសម្រាប់បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជថវិកា ដោយផ្អែកលើលទ្ធភាពជាក់ស្តែងនៃថវិកាជាតិអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន នាឆ្នាំកន្លងមក។ ដោយឡែកចំពោះការរៀបចំកញ្ចប់ថវិកាសម្រាប់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ ត្រូវមានសារាចរណែនាំមួយផ្សេងទៀត ដែលត្រូវ

ដាក់ចេញដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ, ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីរបបហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិដែលត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១១/០១១ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១, ដោយឈរលើមូលដ្ឋាន និងគោលការណ៍ដែលមានចែងនៅក្នុងសារាចរណែនាំនេះ ជាពិសេសគោលការណ៍នៃការកំណត់កញ្ចប់ និងគោលការណ៍នៃការវិភាជថវិកា ដើម្បីចូលរួមបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនិងស័ក្តិសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលចំណូល, ប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជថវិកា និងស័ក្តិសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តចំណាយទាំងកម្រិតបច្ចេកទេស និងប្រតិបត្តិការ ក្នុងគោលដៅរួមចំណែកកាត់បន្ថយឱនភាពថវិកា និងរក្សាអតិរេកសាច់ប្រាក់។

២- ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧ ស្ថិតក្នុងបរិការណ៍ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បាននិងកំពុងក្រេបជញ្ជក់នូវផ្លែផ្កានៃសុខសន្តិភាព ឯកភាពជាតិ និងស្ថិរភាពនយោបាយ, ប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលការណ៍នៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ នីតិរដ្ឋ និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស, ព្រមទាំងសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍនិងរីកចម្រើនលើគ្រប់ផ្នែក និងគ្រប់វិស័យ ជាពិសេសការសម្រេចបាននូវបង្គោលចរមួយដ៏សំខាន់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន គឺបានក្លាយខ្លួនជាប្រទេសចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប។ សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងនេះ បានបង្កើតនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាកាន់តែរឹងមាំ និងបង្កលក្ខខ័ណ្ឌកាន់តែអំណោយផល និងស្ថានភាពអនុគ្រោះសម្រាប់ការកសាងអនាគតកម្ពុជាមួយដ៏រុងរឿង និងត្រចះត្រចង់។ ប្រការនេះ បានផ្តល់នូវឱកាស និងភាពងាយស្រួលដល់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការបន្តអនុវត្តការកែទម្រង់ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅតាមឆន្ទៈ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាជនកម្ពុជាផង និងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងដំណើរការនៃការផ្លាស់ប្តូរជារចនាសម្ព័ន្ធរបស់សង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាផង ព្រមទាំងការប្រែប្រួលនិមាបនកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ ទាំងក្នុងកម្រិតតំបន់ និងពិភពលោក។

៣- ការវិវត្តនៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកក្នុងពេលថ្មីៗនេះ បានបង្ហាញពីសញ្ញាមួយចំនួនដែលអាចដែលធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកធ្លាក់ចូលទៅក្នុងវិបត្តិជាថ្មីម្តងទៀត ប្រសិនជាមិនមានការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់។ បើទោះជាសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិកបន្តមានកំណើនល្អ, ភាពមិនប្រាកដប្រជានៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកគឺបណ្តាលមកពីការបន្តថមថយនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសចិន, អស្ថិរភាពក្នុងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក, បំណុលសាធារណៈនៃប្រទេសមួយចំនួននៅមិនទាន់បានដោះស្រាយ, ភាពធន់នៃប្រព័ន្ធធនាគារមានកម្រិតទាបរួមជាមួយនឹងភាពមានកម្រិតនៃឧបករណ៍គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុរបស់បណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ជឿនលឿន។ លើសពីនេះទៅទៀត តម្លៃប្រេងនៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិអាចនឹងបន្តស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតទាប, ថ្លៃកសិផលបន្តធ្លាក់ចុះ ហើយថ្លៃប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកត្រូវបានរំពឹងថានឹងនៅបន្តកើនឡើងក្នុងឆ្នាំ២០១៦។ ដោយឡែកក្នុងឆ្នាំ២០១៧ តម្លៃប្រេង និងថ្លៃទំនិញជាអន្តរជាតិត្រូវបានរំពឹងថានឹងងើបឡើងបន្តិច ស្របពេលដែលថ្លៃប្រាក់ដុល្លារអាចនឹងធ្លាក់ចុះមកវិញ។ ទោះបីក្នុងបរិបទនេះក៏ដោយ កម្ពុជា អាចនឹងរក្សាបាននូវចលនការកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ដោយសារការរក្សាបាននូវជីវភាពកំណើននៅក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម និង សេវាកម្ម ព្រមទាំងទទួលបាននូវផលប្រយោជន៍ពីការធ្លាក់ចុះថ្លៃប្រេង ប៉ុន្តែត្រូវទទួលរងនូវហានិភ័យនៃការបន្តធ្លាក់ចុះថ្លៃកសិផល ដូចជា ស្រូវ-អង្ករ, កៅស៊ូ និងដំឡូងមី, ការកើនឡើងតម្លៃប្រាក់ដុល្លារដែលប៉ះពាល់ដល់

ភាពប្រកួតប្រជែងនៃការនាំចេញ ក៏ដូចជាការទាក់ទាញទេសចរ និងហានិភ័យនៃកំណើនឥណទានក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

៤- ជារួម ទោះបីកម្ពុជាត្រូវជួបប្រទះនូវបញ្ហាប្រឈមគ្រប់បែបយ៉ាងទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេសក៏ដោយ ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា, ចាប់តាំងតែពីដើមនីតិកាលរហូតមក, នៅតែអាចតស៊ូពុះពារ និងជំនះបាននូវរាល់ឧបសគ្គ និង ការលំបាកផងទាំងពួង ហើយធានាបាននូវប្រក្រតីភាពនៃដំណើរការសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាធានាបានល្អប្រសើរនូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច, គ្រប់គ្រងអតិផរណាឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតទាបសមរម្យ, ធានាស្ថិរភាពនៃអត្រាប្តូរប្រាក់ ព្រមទាំងពង្រឹងឡើងថែមទៀតនូវសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ តាមរយៈការជំរុញការអនុវត្តវិធានការនានា សំដៅពន្លឿនពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច រួមមានជាអាទិ៍ ការបង្កើនផលិតភាពនៃវិស័យ កសិកម្ម, ការកសាងមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចជនបទ និងការធ្វើឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរនូវបរិយាកាសអំណោយផលសម្រាប់ទាក់ទាញការវិនិយោគឯកជន ដែលប្រការទាំងអស់នេះបានបង្កើតការងារជូនប្រជាជនកម្ពុជា, ពិសេសយុវជន ជាច្រើនសែននាក់ក្នុងមួយឆ្នាំៗ។ ជាក់ស្តែង នៅក្នុងរបាយការណ៍របស់ធនាគារពិភពលោកឆ្នាំ២០១៤ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានចាត់បញ្ចូលក្នុងក្រុមប្រទេសឯកទគ្គកកំណើនទាំងប្រាំបី នៅក្នុងពិភពលោក (Olympians of Growth) ដែលមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់និងរឹងមាំ ហើយជាងនេះទៅទៀត កាលពីពេលថ្មីៗនេះ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី(ADB)បានចាត់ទុកកម្ពុជាជាសេដ្ឋកិច្ចកូនខ្លាថ្មីមួយនៅអាស៊ី។

ដោយផ្អែកលើចំណុចខ្លាំង, កត្តាអំណោយផល, បញ្ហាប្រឈម និងហានិភ័យដូចបានគិតគូរខាងលើ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានកំណត់ឈរលើមូលដ្ឋានសុទិដ្ឋិនិយម ជាមួយនឹងការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ដែលរួមមានខ្លឹមសារសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

២. ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈឆ្នាំ២០១៧

២.១- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៧

៥- ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា នៅបន្តរក្សាភាពរឹងមាំនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ កន្លងមក ក្នុងអត្រា ៧,០% លើសពីការប៉ាន់ស្មានកាលពីដើមឆ្នាំជាមួយនឹងអតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំក្នុងអត្រា១,២% និង អត្រាប្តូរប្រាក់មធ្យមប្រមាណ ៤ ០៦២ រៀល ក្នុងមួយដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក។ ការបន្តមានកំណើនខ្ពស់បែបនេះបានធ្វើឱ្យចំណូលជាតិសរុបសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ៗកើនឡើងដល់ ១ ២១៥ ដុល្លារអាមេរិក ជាកម្រិតចំណូលដែលកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ទុកថាសម្រេចបាននូវឋានៈជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប។

៦- នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ និង ឆ្នាំ២០១៧ តាមការព្យាករ កម្ពុជានឹងសម្រេចបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរង្វង់ ៧,១%, ហើយផ.ស.ស តាមថ្លៃចរន្តឆ្នាំ២០១៦ ត្រូវបានប៉ាន់ស្មានស្មើនឹងចំនួន ៨០ ៤១៣ ០២០ លានរៀល និង ផ.ស.ស តាមថ្លៃចរន្តឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានគ្រោងចំនួន ៨៨ ១៩១ ៣០០ លានរៀល។ កំណើននេះបានមកពី៖

- វិស័យកសិកម្ម អាចនឹងសម្រេចបានកំណើនតែប្រមាណ ០,១១% នៅឆ្នាំ២០១៦ ដោយសារការបន្តធ្លាក់ចុះនៃផលនេសាទ និងទិន្នផលស្រូវដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាអាកាសធាតុ, ការធ្លាក់ចុះនៃកម្ពស់

ទឹកទន្លេ និងការបន្តធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃកសិផលនៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិ និងអាចបន្តសម្រេចបានកំណើនទាបដដែលក្នុងអត្រា ០,១៤% នៅឆ្នាំ២០១៧ ដោយសារការថមថយនៃកំណើនផលិតភាពនៃដំណាំស្រូវដែលបណ្តាលមកពីកង្វះការវិនិយោគលើប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រខ្នាតតូច, កង្វះការផ្គត់ផ្គង់ពូជសុទ្ធដែលមានគុណភាព និងការផ្តល់សេវាបច្ចេកទេស និងកំណើនតិចតួចនៅក្នុងការចិញ្ចឹមសត្វ។ ដូច្នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាផលិតភាពទាបនេះ តាមរយៈការបន្តវិនិយោគបន្ថែមលើការកសាងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រខ្នាតតូច, ការបង្កើនការផលិតពូជសុទ្ធដែលមានគុណភាព, ការផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម និងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ, ព្រមទាំងជំរុញការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន។ ទន្ទឹមនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរលើការជំរុញមច្ឆវប្បកម្ម និងការចិញ្ចឹមសត្វបន្ថែម ដោយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងការគិតគូរទៅដល់តុល្យភាពបរិស្ថាន។

- វិស័យឧស្សាហកម្ម អាចនឹងសម្រេចបានកំណើនខ្ពស់ក្នុងអត្រា ១១,៨% នៅឆ្នាំ២០១៦ និងក្នុងអត្រា ១០,៩% នៅឆ្នាំ២០១៧ ដោយសារការបន្តកើនឡើងនៃវិស័យកាត់ដេរ និងផលិតកម្មក្នុងស្រុកផ្សេងទៀត។ វិស័យកាត់ដេរ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងបន្តរក្សាកំណើនខ្ពស់ក្នុងអត្រា ១០,៦% នៅឆ្នាំ២០១៦ និង ៩,៨% នៅឆ្នាំ២០១៧ ដោយសារតែការបន្តកើនឡើងនៃតម្រូវការផលិតផលកាត់ដេរនៅលើទីផ្សារពិភពលោក ជាពិសេសពីប្រទេសដៃគូនាំចេញសំខាន់ៗរបស់កម្ពុជា រួមមាន សហគមន៍អឺរ៉ុប, សហរដ្ឋអាមេរិក និងជប៉ុន, គួបផ្សំនឹងស្ថានភាពកាន់តែល្អប្រសើរឡើងនៃទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី វិស័យនេះក៏កំពុងជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ដូចជា បញ្ហាផលិតភាពទាប, ការកើនឡើងនៃការប្រកួតប្រជែងក្នុងតំបន់, កំណើនប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា និងការកើនឡើងនៃតម្លៃប្រាក់ដុល្លារដែលធ្វើឱ្យភាពប្រកួតប្រជែងធ្លាក់ចុះ។ ក្នុងន័យនេះ កម្ពុជាត្រូវផ្តោតសំខាន់លើការពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងរបស់ខ្លួន ដើម្បីរក្សានិរន្តរភាពកំណើននៃវិស័យកាត់ដេរ ក៏ដូចជាការត្រៀមខ្លួនជាស្រេច ដើម្បីចាប់យកឱកាសនៃបម្លាស់ទីរោងចក្រចេញពីប្រទេសចិន ខណៈដែលល្បឿនពិពិធកម្មផលិតផលនាំចេញរបស់កម្ពុជានៅមានកម្រិត។

- វិស័យសំណង់ នឹងមានកំណើនថមថយបន្តិចក្នុងអត្រា ១៥,០% នៅឆ្នាំ២០១៦ និងក្នុងអត្រា ១២,៤% នៅឆ្នាំ២០១៧ ដោយសារការកើនឡើងដ៏លើសលប់នៃការផ្គត់ផ្គង់នៅក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅ ព្រមទាំងការបន្តរឹតបន្តឹងការផ្តល់ឥណទានដល់វិស័យនេះ។ ការធ្លាក់ចុះបន្តិចនៃកំណើនរបស់វិស័យសំណង់ និងអចលនទ្រព្យអាចជាសញ្ញាល្អមួយ ព្រោះថាវិស័យនេះកំពុងឈានចូលដំណាក់កាល ដែលអាចបង្កហានិភ័យនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងទាមទារឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យឱ្យបានតឹងរ៉ឹង និងជាប្រចាំ។

- ជាមួយគ្នានេះ គ្រឿងបង្គុំអេឡិចត្រូនិក និងវិស័យម្ហូបអាហារ, ភេសជ្ជៈ និងថ្នាំជក់ បានក្លាយជាវិស័យដែលមានសន្ទុះកំណើនលឿនក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ ប្រការនេះបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីការកើនឡើងនៃពិពិធកម្មផលិតផលនាំចេញ និងការកើនឡើងនៃតម្រូវការប្រើប្រាស់របស់ប្រជាជនក្នុងស្រុក ដែលជាសញ្ញាមួយល្អសម្រាប់កម្ពុជា ក៏ដូចជាការឆ្លុះបញ្ចាំងពីគោលនយោបាយដ៏ត្រឹមត្រូវ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញកន្លងមកផងដែរ។ វិស័យនេះ កំពុងដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបំពេញចំណែកថមថយនៃកំណើន របស់វិស័យសំណង់។ វិស័យម្ហូបអាហារ, ភេសជ្ជៈ និងថ្នាំជក់ ត្រូវបានព្យាករថានឹងមានអត្រាកំណើន ៧,៤% នៅឆ្នាំ២០១៦ និង ៧,៨% នៅឆ្នាំ២០១៧ ដែលគាំទ្រដោយកំណើនកាន់តែខ្លាំងនៃការប្រើប្រាស់ និងជាពិសេសគម្រោងវិនិយោគបន្ថែមរបស់ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគធំៗ។

- វិស័យសេវាកម្ម ត្រូវបានរំពឹងថានឹងបន្តសម្រេចបានកំណើនខ្ពស់ក្នុងរង្វង់ ៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ ពោលគឺ ៧,១% សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៦ និង ៦,៨% នៅឆ្នាំ២០១៧ ទោះបីវិស័យទេសចរណ៍បន្តមានកំណើនទាបក្នុងអត្រា ២,២% និង ២,១% រៀងគ្នា នៅឆ្នាំ២០១៦ និង ២០១៧។ ការថមថយកំណើននៃវិស័យទេសចរណ៍ បណ្តាលមកពីការធ្លាក់ចុះចំណាយរបស់ភ្ញៀវទេសចរ, ការកើនឡើងតម្លៃនៃប្រាក់ដុល្លារ, ការបន្តធ្លាក់ចុះនៃចំនួនភ្ញៀវទេសចរមកពីបណ្តាប្រទេសសំខាន់ៗ ដូចជាជប៉ុន, កូរ៉េ, រុស្ស៊ី និងចិន, និងកង្វះពិពិធកម្មផលិតផលនិងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទេសចរណ៍។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ជារួម ការថមថយកំណើននៃវិស័យទេសចរណ៍ អាចត្រូវបានបំពេញវិញដោយការកើនឡើងនៃវិស័យលក់ដុំ-លក់រាយ និងវិស័យដឹកជញ្ជូននិងទូគមនាគមន៍ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីកំណើនតម្រូវការក្នុងស្រុក។ ស្របគ្នានឹងភាពមិនសូវអំណោយផលនៃកត្តាខាងក្រៅ ចាំបាច់ត្រូវបន្តធ្វើពិពិធកម្មទាំងគោលដៅ និងផលិតផលទេសចរណ៍ឱ្យអស់សក្តានុពលដើម្បីបង្កើនតម្លៃបន្ថែមនៃវិស័យនេះក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ទន្ទឹមនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តយកចិត្តទុកដាក់ផងដែរលើហានិភ័យដែលអាចកើតឡើងពីវិស័យអចលនទ្រព្យ និងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុឱ្យកាន់តែខ្លាំងក្លា។

- អតិផរណាស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមួយដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន ទោះបីមានការកើនឡើងនៃថ្លៃសម្ភារៈប្រើប្រាស់ និងម្ហូបអាហារមួយចំនួនក៏ដោយ។ អត្រាអតិផរណាជាមធ្យមនៅឆ្នាំ២០១៦ និងឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងកើនឡើងដល់១,៩% និង ៣,៣% រៀងគ្នា បន្ទាប់ពីធ្លាក់ចុះដល់ ១,២% ក្នុងឆ្នាំ២០១៥។ អត្រាប្តូរប្រាក់ត្រូវបានរំពឹងថានឹងមានស្ថិរភាព ដែលមានតម្លៃជាមធ្យម៤០៥០រៀលក្នុងមួយដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២០១៦ និង២០១៧ ដោយសារកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ និងការជឿទុកចិត្តពីសាធារណជន ពិសេស ការបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈបានល្អ និងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុសមស្រប។

- នៅឆ្នាំ២០១៥ ឱនភាពគណនីចរន្ត (រួមបញ្ចូលបង្វែរ) បានថយចុះមកត្រឹម៩,៣% នៃផ.ស.ស ដោយសារការកើនឡើងនៃការនាំចេញ បន្ទាប់ពីមានកម្រិត ៩,៨% នៃផ.ស.ស ក្នុងឆ្នាំ២០១៤។ តាមការព្យាករ ឱនភាពគណនីចរន្តអាចបន្តធ្លាក់ចុះដល់ ៩,១% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ២០១៦ និង ៨,៥% នៃផ.ស.ស នៅឆ្នាំ២០១៧។ និន្នាការនៃការធ្លាក់ចុះនេះ គឺដោយសារសមត្ថភាពនៃការនាំចេញរបស់កម្ពុជាមានការកើនឡើងជាលំដាប់ ទន្ទឹមនឹងផលិតផល និងវត្ថុធាតុដើមមួយចំនួនចាប់ផ្តើមមានមូលដ្ឋានផលិតនៅក្នុងស្រុកជំនួសឱ្យការនាំចូលជាបណ្តើរៗ។ នៅឆ្នាំ២០១៦ ទុនបម្រុងនឹងមានទំហំ ៥ ៤៥៩ លានដុល្លារអាមេរិក និងអាចកើនឡើងដល់ ៥ ៩០៥ លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០១៧ ដែលធានាបានប្រមាណជាង ៤,៥ ខែ នៃការនាំចូលទំនិញ និងសេវាប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។

- ជារួម ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនេះត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីរក្សាឱ្យបានស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ប្រកបដោយចីរភាព, ស្ថិរភាពតម្លៃ, ការបង្កើតការងារ និងចីរភាពបំណុល។ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកំណត់គោលដៅកំណើន ផ.ស.ស ឱ្យសម្រេចបាន ៧,១% និង ៦,៩% រៀងគ្នា សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៦ និងឆ្នាំ២០១៧។ ជាមួយគ្នានេះដែរ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងខិតខំគ្រប់គ្រងអតិផរណាជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំឱ្យស្ថិតក្នុងរង្វង់ ៣,៥% ក្នុងមួយឆ្នាំពោលគឺនៅក្នុងរង្វង់ ១,៩% នៅឆ្នាំ២០១៦ និង ៣,៣% នៅឆ្នាំ២០១៧។ ទន្ទឹមនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងធានាឱ្យបានស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់

រៀលឱ្យស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ ៤ ០៥០ រៀលក្នុងមួយដុល្លារអាមេរិក ដោយខិតខំជំរុញបដិដុល្លារូបិយកម្មសេដ្ឋកិច្ច នៅចំពោះមុខ និងរយៈពេលវែង។ (សូចនាករម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៥-២០១៩ មាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ១ ភ្ជាប់ជាមួយ)។

២.២- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងថវិកាឆ្នាំ២០១៧

៨- ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និង ថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានរៀបចំដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០១៧ និង **"យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣"** និង **"ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨"** ដោយមានគោលបំណងសំខាន់ៗ ដូចតទៅ៖

- បន្តធានាអនុវត្តគោលនយោបាយដើម្បីជំរុញកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីបន្តកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជន និងបែងចែកផ្លែផ្កានៃកំណើន ប្រកបដោយសមធម៌ដល់គ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈនៃប្រជាជន,
- បន្តពង្រឹងសន្តិភាព, ស្ថិរភាពនយោបាយ, សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងធានាការពារអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដី,
- បន្តធានាសម្រេចឱ្យបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ព្រមទាំងធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងបរិការណ៍នៃអត្រាអតិផរណាទាប និងអត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាព,
- បន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការតម្លើងប្រាក់បៀវត្សរបស់មន្ត្រីរាជការ និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅឱ្យបានជាង ១ លានរៀល នៅឆ្នាំ២០១៨ ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ និងបង្កើនកម្រិតជីវភាពរបស់មន្ត្រីរាជការឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ, ដោយផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ (២០១៥-២០១៨), ការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ,
- បន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងខ្លាំងក្លាជាងមុនក្នុងការប្រមូលចំណូល ដើម្បីបន្តសម្រេចបានតាមទិសដៅដាក់ចេញក្នុង**យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម (២០១៤-២០១៨)** ជាពិសេស គឺរក្សាបានចីរភាពចំណូលជាមួយនឹងកំណើនខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមក,
- ពង្រឹង និងពង្រីកលំហថវិកា រួមទាំងយន្តការគ្រប់គ្រងវិបត្តិ ដើម្បីទប់ទល់វិបត្តិកលិយុគ និងហានិភ័យ ផ្សេងៗដែលអាចកើតមានឡើងជាយថាហេតុ, និងបង្កើនចំណាយវិនិយោគផ្ទាល់ដោយថវិកាជាតិ ដើម្បីបង្កើនឯករាជ្យភាពនៃថវិកា និងកាត់បន្ថយជាបណ្តើរៗនូវការពឹងផ្អែកលើហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស,
- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ឱ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតមួយដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន និងប្រកបដោយចីរភាព,
- បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស តាមរយៈការលើកកម្ពស់គុណភាពអប់រំ ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងបច្ចេកទេស ការលើកកម្ពស់សេវាសុខាភិបាល អាហារូបត្ថម្ភ និងសេវាសន្តិសុខសង្គម,

- បន្តវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធចាំបាច់ទាំងផ្នែករឹង និងផ្នែកទន់សម្រាប់គាំទ្រកំណើន និងការអភិវឌ្ឍ ជាពិសេស ផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវដែក កំពង់ផែ ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រស្រោចស្រព អគ្គិសនី ទឹកស្អាត សាលារៀន និង មន្ទីរពេទ្យ ។ល។ *ព្រមជាមួយនឹងការផ្តល់អាទិភាពលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្មីៗ និងសកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ដែលមានភាពធន់ទៅនឹងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដូចជា ទឹកជំនន់ គ្រោះរាំងស្ងួត ខ្យល់ព្យុះ និងការផ្ទុះជំងឺ ដើម្បីបញ្ចៀសការខូចខាតពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងគ្រោះមហន្តរាយទៅលើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច,*
- បន្តផ្តល់អាទិភាពដល់សកម្មភាពថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែលបានកសាងរួច ជាពិសេស ផ្លូវថ្នល់ និង ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រស្រោចស្រព,
- បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មនិងវិស័យគាំទ្រ ដើម្បីជំរុញផលិតភាព តម្លៃបន្ថែម និង ជំរុញការកែច្នៃ និងនាំចេញផលិតផលកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងកសិផល ការចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្ម, រួមទាំងបន្តការអនុវត្តគោលនយោបាយជំរុញផលិតកម្មស្រូវនិងការនាំចេញអង្ករ,
- ជំរុញការអនុវត្តគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា២០១៥-២០២៥,
- បន្តអនុវត្តកំណែទម្រង់សំខាន់ៗ រួមទាំង ការពង្រឹងស្ថាប័នសាធារណៈ និងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច,
- លើកកម្ពស់គុណភាព និងពង្រីកការទទួលបានភាពពេញចិត្ត និងប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាសាធារណៈ
- ធានាជោគជ័យនៃការបោះឆ្នោតឃុំ-សង្កាត់ ឆ្នាំ២០១៧។

៩- ក្នុងបរិបទ និងទស្សនៈវិស័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងក្នុងទិសដៅសម្រេចឱ្យបាននូវគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ក្របខ័ណ្ឌថវិកាឆ្នាំ២០១៧ រួមជាមួយនឹងវិធានការគោលនយោបាយជាក់លាក់ទាំងផ្នែកចំណូល និងផ្នែកចំណាយសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧ ដូចខាងក្រោម៖

២.២.១- ក្របខ័ណ្ឌចំណូលថវិកាឆ្នាំ២០១៧

១០- គម្រោងចំណូលថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានកំណត់ដូចខាងក្រោម៖

- ចំណូលសរុបក្នុងប្រទេសថវិការដ្ឋសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧ គ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ១៨,៤១% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,៥៥ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬ កើនឡើង ១៣,០% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៦ (ហៅកាត់ថា ច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦) ក្នុងនោះ ៖

  - ចំណូលចរន្តថវិការដ្ឋត្រូវសម្រេចឱ្យបានប្រមាណ ១៨,២៤% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,៥៥ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១៣,០% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦។ **ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា** ត្រូវគ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ៨,២៩% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០២ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ៩,៩% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ ២០១៦, **ចំណូលពីអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ**ត្រូវគ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ៦,៦៩% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,៥៩ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ២០,៣% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦, និង**ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ** ត្រូវគ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ២,២១% នៃផ.ស.ស. គឺថយចុះ ០,១៥ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ប៉ុន្តែមានកំណើន ២,៧% ធៀបនឹង ច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ ២០១៦។

- **ចំណូលមូលធន**ក្នុងប្រទេស ត្រូវសម្រេចឱ្យបាន០,១៧% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០១ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១៣,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦។
- ចំណែកឯ **ចំណូលមូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេសសម្រាប់អនុវត្តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈ** គ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ៤,៨៦%នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០៥ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១០,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦ ហើយ**មូលនិធិទ្រទ្រង់-ថវិកា** គ្រោងសម្រេចឱ្យបាន ០,១៨%នៃផ.ស.ស.។

១១- ដើម្បីសម្រេចគោលដៅចំណូលសរុបខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការជំរុញ និងពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងច្បាប់ដែលមានស្រាប់ តាមរយៈការអនុវត្តវិធានការយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ និងមុតស្រួច ទាំងតាមវិធានការរដ្ឋបាល និងវិធានការគោលនយោបាយសម្រាប់រយៈពេលខ្លី និងមធ្យម ស្របតាម **យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម២០១៤-២០១៨** ក្នុងគោលដៅបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលចំណូល ក្នុងផ្នែកគយនិងរដ្ឋាករ ផ្នែកពន្ធដារ និងផ្នែកមិនមែនសារពើពន្ធ។ ជាពិសេស រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តប្រឹងប្រែងខ្លាំងក្លាជាងមុន ក្នុងការលើកកម្ពស់វប្បធម៌បង់ពន្ធ តាមរយៈការកែសម្រួលនិងការធ្វើសាមញ្ញកម្មនៃសេវាបង់ពន្ធដល់អ្នកបង់ពន្ធដើម្បីលើកកម្ពស់អនុលោមភាព, បន្តពង្រឹងការបង្រ្កាបអំពើគេចពន្ធ និងការគេចវេះពន្ធគ្រប់រូបភាពឱ្យដល់ឫសគល់ និងការពង្រឹងការកៀរគរបន្ថែមនូវចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធតាមបណ្តាក្រសួង ស្ថាប័ននានា។

ក.១- ផ្នែកចំណូលពន្ធដារ

១២- វិធានការសម្រាប់អនុវត្តក្នុងឆ្នាំ២០១៧ រួមមាន៖

- កំណត់គោលដៅប្រមូលបំណុលពន្ធនៅតាមនាយកដ្ឋាននិងសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ និងអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ នូវវិធានការតឹងទារ (ចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ) ចំពោះអ្នកជំពាក់បំណុលពន្ធធំៗ ដែលមិនតវ៉ា និង មានបំណុលពន្ធថ្មីៗ,
- បន្តពង្រឹងប្រតិបត្តិការចុះបញ្ជីពន្ធដារតាមប្រព័ន្ធថ្មី និងបន្តធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានសហគ្រាសទាំងអស់ដែលបានចុះបញ្ជីពន្ធដារក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងប្រមូលចំណូល,
- បន្តតាមដាន និងជំរុញការអនុវត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹងសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ ដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ក្នុងនោះរួមមាន យន្តការសម្របសម្រួលរវាងថ្នាក់កណ្តាល និងអង្គភាពមូលដ្ឋាន, កម្មវិធីផ្តល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធ, ការបណ្តុះបណ្តាលក្រុមមន្ត្រីបង្គោល ដែលមានជំនាញសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ និងការផ្សព្វផ្សាយ ។ល។,
- បន្តកែលម្អបន្ថែមលើការចាត់ចែងលិខិតប្រកាសពន្ធ ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើ៖

  ទី១- ការជំរុញបន្ថែមលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ក្នុងការប្រកាសពន្ធ និងបង់ប្រាក់ពន្ធ,

  ទី២- ពង្រឹងការអនុវត្តវិធានការលុបចោលការចុះបញ្ជី ឬដកវិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែមជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធ ដែលមិនបានដាក់លិខិតប្រកាសអាករលើតម្លៃបន្ថែមក្នុង

រយៈពេល០៣ ខែជាប់គ្នា,

ទី៣- បន្តអនុវត្តការកំណត់អត្រាគោលដៅនៃការដោក់លិខិតប្រកាស ឱ្យបានខ្ពស់ជាអតិបរមា បន្ទាប់ពីបានធ្វើការលុបឈ្មោះអ្នកជាប់ពន្ធចេញពីបញ្ជី ដើម្បីវាយតម្លៃហានិភ័យអ្នកជាប់ពន្ធឱ្យបានទាន់ពេលវេលា,

- ពង្រឹងបន្ថែមលើប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពនៃការធ្វើសវនកម្មពន្ធដារទាំងសវនកម្មមានកម្រិត និងសវនកម្មពេញលេញ ដើម្បីបង្កើនចំណូលពន្ធដារ ដោយផ្ដោតសំខាន់លើ៖

  ទី១- ជ្រើសរើសសវនករបន្ថែម ឱ្យស្របទៅនឹងកំណើនចំនួនសហគ្រាស និងប្រសិទ្ធភាពការងារ,

  ទី២- រៀបចំសារាចរណែនាំស្ដីពីការធ្វើសវនកម្មលើវិស័យសំខាន់ៗមួយចំនួន រួមមាន ធនាគារ, សំណង់, ដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍ ដើម្បីឱ្យសវនករងាយស្រួលក្នុងការអនុវត្តសវនកម្ម និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពសវនកម្ម,

  ទី៣- រៀបចំសារាចរណែនាំស្ដីពីការផ្ទេរថ្លៃ (Transfer Pricing),

- រៀបចំ និងអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្របច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានពន្ធដារ តាមដំណាក់កាលនៃការអនុវត្ត, តម្រូវការរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ និងតម្រូវការធនធានសម្ភារៈបរិក្ខារ និងរៀបចំផែនការធ្វើលទ្ធកម្មប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដោយផ្អែកទៅតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់គាំទ្រដល់ការងារសេវាអ្នកជាប់ពន្ធ, ការចាត់ចែងលិខិតប្រកាស និងការធ្វើសវនកម្ម និងការគ្រប់គ្រងបំណុលពន្ធ,
- រៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តផែនការផ្ដល់សេវាអ្នកជាប់ពន្ធធំបំផុតចំនួន១៥០។

ក.២- ផ្នែកចំណូលគយ និងរដ្ឋាករ

១៣- វិធានការសម្រាប់អនុវត្តក្នុងឆ្នាំ២០១៧ រួមមាន៖

- ពង្រឹងវិធានការបង្ការ, ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបអំពើរត់គេចពន្ធគ្រប់រូបភាព ជាពិសេសលើមុខទំនិញ ដូចជា ប្រេង, គ្រឿងអេឡិចត្រូនិក, សម្ភារៈសំណង់ និងយានយន្តឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព,
- បន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ និងបញ្ចេញទំនិញ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការបន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព នៃការផ្ទៀងផ្ទាត់សង្គតិភាព និងអនុលោមភាពនៃឯកសារនាំចេញនាំចូល,
- បន្តការងារចែករំលែកព័ត៌មានរវាងអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា និងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដោយកំណត់ពីវិសាលភាព និងតម្រូវការ ដោយធ្វើឡើងតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន,
- ពិនិត្យលទ្ធភាពក្នុងការពិចារណាបញ្ចប់ការអនុគ្រោះអាករលើតម្លៃបន្ថែម ចំពោះការនាំចូលម៉ូតូដោយយកតម្លៃបន្ថែមពេញវិញ ដើម្បីប៉ះប៉ូវលើការបាត់បង់ពន្ធគយជាង ៥០% ពីការនាំចូលម៉ូតូដោយសារមានរោងចក្រតម្លើងនៅក្នុងប្រទេស,
- ពង្រឹងកិច្ចសហការជាមួយសហគមន៍កំពង់ផែ ដោយរៀបចំប្រព័ន្ធប្រកាសគយដោយស្វ័យប្រវត្តិតាមរយៈការតភ្ជាប់ទៅវិញទៅមកជាមួយប្រព័ន្ធរបស់សហគមន៍កំពង់ផែ,
- បន្តពង្រីក និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធទិន្នន័យតម្លៃគិតពន្ធគយ ឱ្យស្របតាមតម្លៃទិញលក់ពិត ជាពិសេស ទំនិញដែលមានវេទយិតភាពលើចំណូល,

- ពិនិត្យលទ្ធភាព និងអនុវត្តការធ្វើវិមជ្ឈការការងារផ្ទៀងផ្ទាត់តម្លៃគិតពន្ធគយ ចំពោះមុខទំនិញវេទយិតភាព លើចំណូលពន្ធគយមួយចំនួន និងធ្វើវិមជ្ឈការទៅការិយាល័យគយទូទាំងខេត្ត ក្រុង លើការងារផ្ទៀងផ្ទាត់ តម្លៃគិតពន្ធគយទំនិញមិនមានវេទយិត ដើម្បីជានាប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រមូលចំណូលពន្ធគយ,
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជាប្រចាំនូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់កំណត់ហានិភ័យ និងបញ្ចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ គ្រប់គ្រងហានិភ័យគយ ដោយរក្សាឱ្យបាននូវការសម្ងាត់វិជ្ជាជីវៈ,
- បន្តពង្រឹងយន្តការឆ្លងកាត់ តាមរយៈការពង្រឹងអនុលោមភាពនៃការប្រើប្រាស់ទំនិញក្រោមរបបអនុគ្រោះពន្ធគយ និងការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីក្នុងការរៀបចំដាក់បណ្តឹងទៅតុលាការ,
- បន្តតាមដាន និងសិក្សាលើការបាត់បង់ចំណូលពន្ធអាករគយពីការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីអាស៊ាន និងប្រទេសដៃគូផ្សេងទៀត សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការកែតម្រូវវិធានការឆ្លើយតបដែលមានស្រាប់ និងបង្កើតឡើងវិធានការចាំបាច់បន្ថែម,
- ពង្រឹងយន្តការភាពជាដៃគូជាមួយវិស័យឯកជនក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា ឬកង្វល់នានារបស់ធុរជន,
- បន្តពង្រឹងការគោរពប្រតិបត្តិក្រមសីលធម៌របស់មន្ត្រីគយ និងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីគយ តាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញចាំបាច់ទាំងឡាយ,
- ពង្រឹង និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធទិន្នន័យតម្លៃគិតពន្ធគយឱ្យស្របតាមតម្លៃទំនិញលក់ពិត,
- កំណត់ទិន្នន័យអប្បបរមា ដែលត្រូវមានលើវិក្កយបត្រពាណិជ្ជកម្មក្នុងទម្រង់ជាក់លាក់តាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ក.៣- ផ្នែកចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ

១៤- វិធានការបន្តសម្រាប់អនុវត្តក្នុងឆ្នាំ២០១៧ រួមមាន៖

- រៀបចំ និងដាក់ឱ្យអនុវត្តជាជំហានៗនូវកម្រៃសេវាធ្វើដំណើរ ដោយក្នុងនោះ អាចចាប់ផ្តើមពីកម្រៃសេវាធ្វើដំណើរ តាមផ្លូវអាកាសមុន ដើម្បីប៉ះប៉ូវដល់លទ្ធភាពនៃការបាត់បង់ចំណូលពីការបន្តផ្តល់ការលើកលែងទិដ្ឋាការនាពេលខាងមុខ,
- សិក្សា និងវាយតម្លៃលើគោលនយោបាយតម្លៃសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, កម្រៃអាជ្ញាប័ណ្ណ, ការបង់កម្រៃ នៃការលក់ ឬផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុន, កម្រៃសួយសារប្រេងកាត និងរ៉ែនានា ដោយពិចារណាទៅលើភាពទាក់ទាញសម្រាប់អ្នកវិនិយោគ និងផលប្រយោជន៍សមស្របជូនរាជរដ្ឋាភិបាល,
- ជំរុញការរៀបចំ និងអនុម័តច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងកាស៊ីណូ និងបន្តតាមដានការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងបង្កើតលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តបន្ថែម ដើម្បីធ្វើការតាមដានវឌ្ឍនភាពក្នុងក្របខ័ណ្ឌអន្តរក្រសួងនៃ **"យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យមឆ្នាំ២០១៤-២០១៨"**,
- បន្តពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូល និងការគ្រប់គ្រងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ និងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ តាមរយៈការបន្តធ្វើសវនកម្មក្រសួង ស្ថាប័ន និងអង្គភាពនៃរដ្ឋបាលថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោម

ជាតិ និងបន្តពង្រឹង និងដាក់ឱ្យអនុវត្តធ្វើបញ្ជីសារពើភ័ណ្ឌសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ រួមបញ្ចូល ទាំងទ្រព្យដែលរឹបអូសបានពីបទល្មើសផ្សេងៗ, ការបញ្ចប់គម្រោងនានារបស់ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ, ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងនីតិបុគ្គលសាធារណៈ, អំណោយរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍ, អង្គការក្រៅរាជរដ្ឋាភិបាល និងសប្បុរសជននានា,

- បន្តពង្រឹងការប្រមូលចំណូលពីអាករស្ថានទូត តាមរយៈការបន្តជំរុញឱ្យគ្រប់ចំណុចគោលដៅដែលមានសមត្ថកិច្ចផ្តល់ទិដ្ឋាការជូនភ្ញៀវទេសចរ រួមមានច្រកអន្តរជាតិ និងស្ថានទូត, ស្ថានអគ្គកុងស៊ុល, រៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីចំណូលអាករស្ថានទូត, ស្ថានភាពប្រើប្រាស់សន្លឹកទិដ្ឋាការ និងស្ថានភាពប្រើប្រាស់បង្កាន់ដៃបង់ប្រាក់ប្រចាំគ្រាឱ្យបានទៀងទាត់និងច្បាស់លាស់, និងឈានទៅរៀបចំសារាចរណែនាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងចំណូលពីអាករស្ថានទូត និងគ្រប់គ្រងសន្លឹកទិដ្ឋាការ,
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលទាំងអស់ តាមរយៈការរៀបចំឡើងវិញ និងអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ដើម្បីបង្កើនតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ប្រភពហិរញ្ញប្បទាន ក្នុងគោលដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍស្ថាប័នគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល,
- រៀបចំនិងដាក់ឱ្យអនុវត្តការបង់កម្រៃនៅក្នុងការលក់ ឬផ្ទេរសិទ្ធិភាគហ៊ុននៅក្នុងកិច្ចសន្យាជួលកោះ តំបន់ឆ្នេរ និងតំបន់រមណីយដ្ឋាននានា និងអនុវត្តការបង់ពន្ធប្រថាប់ត្រាតាមច្បាប់ជាធរមាន,
- ពិនិត្យលទ្ធភាពដាក់អង្គភាពរដ្ឋទាំងឡាយណា ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ ឱ្យទៅជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។

២.២.២- ក្របខ័ណ្ឌចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៧

១៥- គម្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានកំណត់ និងវិភាជ ដូចខាងក្រោម៖

- **ចំណាយសរុបថវិការដ្ឋ**សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានគ្រោងស្មើនឹង ២៣,៣០% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,៥៦ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១២,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៦ (ហៅកាត់ថា ច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦)។ ក្នុងនោះ **ចំណាយចរន្តថវិការដ្ឋ**នឹងកម្រិតត្រឹម ១៤,៨០% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០៩ ពិន្ទុភាគរយ នៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១០,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦ ដោយផ្តោតអាទិភាពជាពិសេសលើការបង្កើន **ចំណាយបៀវត្ស** សម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធឱ្យបាន ៥២,៧២% នៃចំណាយចរន្តសរុប ឬស្មើប្រមាណ ៧,៨០% នៃផ.ស.ស.។ **ចំណាយមូលធន** ត្រូវបានគ្រោងស្មើនឹង ៨,៥០% នៃផ.ស.ស.គឺមានកំណើន ០,៤៧ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១៦,១% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦។ **ចំណាយមូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្នុងប្រទេស** ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត ២,៨៩% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,៣១ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ២២,៥% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦ និង**ចំណាយសម្រាប់ការទូទាត់ប្រាក់ខ្ចី** ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត ០,៧៥% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,១២ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ៣០,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦។ ទន្ទឹមនេះ **ចំណាយមូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅ**

ប្រទេស ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត ៤,៨៦% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០៥ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១០,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦។

- **ចំណាយចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិ** ត្រូវបានវិភាជទៅតាមវិស័យនីមួយៗ ដូចខាងក្រោម៖
  - **វិស័យសង្គមកិច្ច** ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត ៥,៤៤% នៃផ.ស.ស គឺមានកំណើន ០,១ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១១.៨% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦,
  - **វិស័យសេដ្ឋកិច្ច** ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត១,៤៥% នៃផ.ស.ស. គឺមានកំណើន ០,០១ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១០,៧% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦,
  - **វិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ** ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត ១,៩១% នៃផ.ស.ស គឺថយចុះ ០,០៨ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ប៉ុន្តែមានកំណើន ៥,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦,
  - **វិស័យការពារជាតិ សន្តិសុខនិងសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ** ត្រូវបានគ្រោងក្នុងកម្រិត ៣,៦០% នៃផ.ស.ស គឺមានកំណើន ០,១៥ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១៤,៤% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦។
- ថវិការាជធានី ខេត្ត, ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និង ឃុំ-សង្កាត់ ត្រូវកំណត់ត្រឹម ១,៥៩% នៃផ.ស.ស គឺមានកំណើន០,១២ ពិន្ទុភាគរយនៃផ.ស.ស. ឬកើនឡើង ១៩,០% ធៀបនឹងច្បាប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៦ ដែលក្នុងនោះថវិកាផ្ទាល់របស់រាជធានី ខេត្តសរុបមានប្រមាណ ០,៨៧% នៃផ.ស.ស. និងថវិកាឧបត្ថម្ភពីថ្នាក់ជាតិដល់រាជធានី ខេត្ត ស្មើនឹង ០,១៥% នៃផ.ស.ស., ថវិកាឧបត្ថម្ភពីថ្នាក់ជាតិដល់ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ស្មើនឹង ០,១៥% នៃផ.ស.ស. ឬស្មើនឹង ១,០% នៃចំណូលចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិឆ្នាំ២០១៦, និង ថវិកាឧបត្ថម្ភពីថ្នាក់ជាតិដល់មូលនិធិថវិកាឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១៧ ស្មើនឹង ០,៤៣% នៃផ.ស.ស. ឬស្មើនឹង ២,៨០% នៃចំណូលចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិឆ្នាំ២០១៦។

វិធានការដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ

១៦-ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃគោលដៅចំណាយខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ និង ក្របខ័ណ្ឌនៃវិធានការដើម្បី ***បង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ*** ដូចខាងក្រោម៖

- បន្តបង្កើនការរៀបចំថវិកាឱ្យកាន់តែផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងគោលនយោបាយ តាមរយៈ ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាព នៃការវិភាជថវិកាឱ្យកាន់តែមានមូលដ្ឋានច្បាស់លាស់ និងចំទិសដៅ ជាពិសេសការពង្រឹងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា និងពង្រីកការដាក់ឱ្យអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និងអង្គភាពថវិកាពីចំនួន ២៥ ក្រសួង ស្ថាប័ន នៅឆ្នាំ២០១៦ ឱ្យឡើងដល់ ៣៦ ក្រសួង ស្ថាប័ន នៅឆ្នាំ២០១៧,
- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឱ្យបានត្រឹមត្រូវនិងហ្មត់ចត់ និងការជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការ ពិសេសបុគ្គលិកជាប់កិច្ចសន្យា ក្នុងគោលបំណងផ្គូផ្គងធនធានហិរញ្ញវត្ថុដែលមាន និងតម្រូវការមន្ត្រីថ្មី,
- ពង្រឹងប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាពនៃការប្រើប្រាស់ប្រាក់រង្វាន់ពីកម្រៃសេវាសាធារណៈ ទាំងសម្រាប់ការលើកទឹកចិត្តដល់មន្ត្រីរាជការដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពសេវាសាធារណៈ និងសម្រាប់គាំទ្រដល់ការពង្រឹងយន្តការប្រមូលចំណូល។

- លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពបច្ចេកទេស និងប្រតិបត្តិការចំណាយ តាមរយៈការបង្កើនតម្លៃនៃលុយ ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើភាពសមស្របនៃថ្លៃ, បរិមាណ, គុណភាព និង ភាពទាន់ពេល ក្នុងចំណាយថវិកា ទាំងចំណាយចរន្ត (ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក និងចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក) និងចំណាយមូលធន,
- បន្តអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាពនូវការងារលទ្ធកម្មនៃចំណាយសាធារណៈ និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់លទ្ធកម្មសាធារណៈ។
- សម្រាប់**ក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី រាល់ការទិញទំនិញ ឬ សេវា ដោយប្រើប្រាស់ថវិការដ្ឋទេយ្យបុរេប្រទាន គឺត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យទិញតែពីក្រុមហ៊ុនដែលអនុវត្តបេបពិត**ក្នុងការប្រកាសពន្ធប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន,
- បន្តជំរុញការវិភាជថវិកាឱ្យដល់អង្គភាពអនុវត្តការងារផ្ទាល់ ទាំងនៅរដ្ឋបាលកណ្តាលនៃក្រសួង ស្ថាប័ន និងនៅតាមបណ្តាមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ក្នុងគោលដៅលើកកម្ពស់តម្លាភាពប្រសិទ្ធភាព និងការទទួលខុសត្រូវទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តចំណាយថវិកា ក៏ដូចជាលើលទ្ធផលការងារ,
- រឹតត្បិតមុខសញ្ញាចំណាយដែលមិនចាំបាច់ ឬមិនមែនអាទិភាព ដើម្បីសន្សំថវិកាយកទៅអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាព ក្នុងគោលដៅលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាសាធារណៈ ព្រមទាំងបង្កើនផលិតភាព និងទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេស ចំណាយលើមុខចំណាយទំនិញ និងសេវាមួយចំនួនដូចជា ប្រេងឥន្ទនៈ អគ្គិសនី សេវាទូរគមនាគមន៍ និងអ៊ិនធើណែត ព្រមទាំងត្រូវកាត់បន្ថយនូវបេសកកម្មទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស និងការបោះពុម្ពដែលមានគុណភាពប្រណីតហើយមានតម្លៃខ្ពស់,
- ត្បិតត្បៀតលើចំណាយផ្នែកគម្រោងព័ត៌មានវិទ្យា (ICT) ទាំងផ្នែកចំណាយថវិកាចរន្ត ក៏ដូចជាថវិកាមូលធន/វិនិយោគ។ ប៉ុន្តែ ចាំបាច់ត្រូវពង្រឹងលើការគ្រប់គ្រង ប្រើប្រាស់ និងថែទាំប្រព័ន្ធសម្ភារៈ និងឧបករណ៍ដែលបានវិនិយោគរួចហើយ។
- បន្តធ្វើវិចារណកម្ម និងរឹតបន្តឹងចំណាយ ដើម្បីរក្សាឱនភាពថវិកាឱ្យនៅត្រឹមកម្រិតសមរម្យមួយដែលមិនប៉ះពាល់ចីរភាពថវិកា និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងដើម្បីបង្កើន **"លំហថវិកា"** សម្រាប់ដោះស្រាយតម្រូវការបន្ទាន់លើករណីប្រធានស័ក្តិ និងវិបត្តិផ្សេងៗ ឬតម្រូវការចំណាយចាំបាច់ភ្លាមៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងការកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស,
- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចំណាយសាធារណៈ ជាពិសេសបន្តពង្រឹង និងជំរុញការកែលម្អការអនុវត្តថវិកា តាមរយៈការបន្តកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ, ការបន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់, ការបន្តពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីចំណូល-ចំណាយប្រចាំត្រីមាស, ការបន្តត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តថវិកាប្រចាំត្រីមាស និងឆមាស,
- បន្តគាំទ្រនិងជំរុញការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ តាមរយៈការបន្តពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុងដើម្បីបន្តពង្រឹងភាពជឿទុកចិត្តបាននៃថវិកា, ការបន្តបង្កើនប្រសិទ្ធភាពគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលសម្រេចបាន និង ជាពិសេស ការផ្សារភ្ជាប់ថវិកាទៅនឹងគោល

នយោបាយ ដែលជាជំហានទី៣នៃកម្មវិធីការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ(២០១៦-២០២០),

- បន្តអនុវត្តនូវរាល់វិធានការគោលនយោបាយ ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ (២០១៥-២០១៨) ក្នុងគោលបំណងបន្តរក្សាចីរភាពបំណុលសាធារណៈ រយៈពេលវែង និងកម្រិតហានិភ័យបំណុលឱ្យនៅទាប,
- បន្តគាំទ្រដល់សកម្មភាពការងារតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ អធិការកិច្ចកម្រិតបច្ចេកទេសផ្នែកបច្ចេកទេស ដែលជាផែនការគាំទ្រដ៏មានសារៈសំខាន់ចំពោះដំណើរការនៃការធ្វើវិមជ្ឈការ ឬវិសហមជ្ឈការ សិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងអនុវត្តថវិកា។

គ-ក្របខ័ណ្ឌតុល្យភាពថវិកាឆ្នាំ២០១៧

១៧- ជារួម ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវវិធានការផ្នែកចំណូល និង ផ្នែកចំណាយខាងលើ នឹងជួយបង្កើនអតិរេកថវិកាចរន្តឱ្យសម្រេចបានក្នុងរង្វង់ ៣,៤៤% នៃផ.ស.ស. និងកាត់បន្ថយឱនភាពថវិកាសរុបឱ្យនៅត្រឹម ៤,៨៩% នៃផ.ស.ស. នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧។ ប្រការនេះនឹងផ្តល់លទ្ធភាពកាន់តែច្រើនដល់រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់ដោះស្រាយសេចក្តីត្រូវការបន្ទាន់ក្នុងការងារអភិវឌ្ឍន៍ ក៏ដូចជាសម្រាប់ត្រៀមជាយថាហេតុចាំបាច់ផ្សេងទៀត ពិសេសត្រៀមសម្រាប់ដោះស្រាយទប់ទល់នឹងវិបត្តិ ដោះស្រាយបញ្ហាគ្រោះធម្មជាតិ ដោះស្រាយតម្រូវការចំណាយសម្រាប់ការការពារអធិបតេយ្យ និងបូរណភាពទឹកដី ព្រមទាំងសម្រាប់ឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយថ្មី ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលអាចដាក់ចេញនៅក្នុងឆ្នាំអនុវត្ត។

១៨- លើសពីនេះ ទំហំតុល្យភាពខាងលើនឹងជួយបង្កើន **"លំហថវិកា"** និងធានាបាននូវចីរភាពថវិកាដែលជាកត្តាគន្លឹះសម្រាប់ធានាបាននូវស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច សម្រាប់ផ្តល់ភាពអនុគ្រោះដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ជាពិសេសបន្តបង្កើននូវប្រាក់បញ្ញើរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីមានមូលដ្ឋានកាន់តែរឹងមាំសម្រាប់ទប់ទល់នឹងវិបត្តិខាងក្រៅ និងកាត់បន្ថយហានិភ័យផ្សេងៗ ព្រមទាំងកាត់បន្ថយការពឹងផ្អែកលើហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស និងការគ្រប់គ្រងបំណុលប្រកបដោយចីរភាពក្នុងគោលដៅជំរុញការអភិវឌ្ឍនៅក្នុងល្បឿនលឿន។

៣. គោលការណ៍ និងបច្ចេកទេសនៃការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០១៧

៣.១- ការគ្រោងចំណូលថវិកាឆ្នាំ២០១៧

១៩- ការគ្រោងគិតចំណូលថវិកាចរន្ត អាស្រ័យលើប្រភពធនធាននៃផលិតផល ឬផលទុន ដែលជាប្រភពចំណូលសារពើពន្ធ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ។ ដោយផ្អែកលើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃប្រភពធនធានដូចបានលើកឡើងខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវរៀបចំគម្រោងចំណូលថវិការបស់ខ្លួនដូចតទៅ៖

- ចំណូលសារពើពន្ធ ត្រូវគិតគូរដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានដូចខាងក្រោម៖
  - លទ្ធផលដែលសម្រេចនៅក្នុងឆ្នាំកំពុងប្រព្រឹត្តទៅ (ឆ្នាំ២០១៦),
  - ចំណូលបន្ថែមដែលសង្ឃឹមថានឹងប្រមូលបាន ដោយសារការពង្រឹង និងកែលម្អរដ្ឋបាល និងគោលនយោបាយពន្ធដារ គោលនយោបាយគយនិងរដ្ឋាករ ការធ្វើវិចារណកម្មសារពើពន្ធ និងការប្រមូលបំណុលពន្ធដែលត្រូវទារ,
  - ការប៉ាន់ស្មានលើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងអាជីវកម្មនៅពេលខាងមុខ

- ការប្រែប្រួលដែលអាចកើតមានឡើង ព្រមទាំងការត្រួតពិនិត្យ និងពិចារណាទៅលើអត្រា និងមូលដ្ឋានប្រមូលពន្ធ

• ចំពោះចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ត្រូវគិតគូរទៅតាមកិច្ចការដែលនាំឱ្យមានផលទុន ដូចជា កិច្ចសន្យាសម្បទានគ្រប់ប្រភេទ កិច្ចសន្យាជួលសេវាកម្ម ការពង្រឹងនិងកែលម្អការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ព្រមទាំងការប្រមូលបំណុលដែលត្រូវទារជាដើម។ល។

៣.២- ការគ្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៧

២០- ចំពោះ**ក្រសួង ស្ថាប័ន អនុវត្តថវិកាកម្មវិធី** ព្រមទាំងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលក្រោមឱវាទ ការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០១៧ នេះ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រោងថវិកាទៅតាមកម្មវិធី អនុកម្មវិធី និងចង្កោមសកម្មភាព និង ជាពិសេស លទ្ធផល ឬធាតុចេញ (Output) ដែលនឹងសម្រេចបាន។ ប្រការនេះជាមូលដ្ឋានយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ធ្វើជាអំណះអំណាង និងគាំទ្រដល់ការរៀបចំ និងការចរចាថវិកា ព្រមទាំងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ធ្វើវិមជ្ឈការសិទ្ធិអំណាចនៃការអនុវត្តចំណាយ។ លើសពីនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលបានឆ្លងកាត់ការរៀបចំ និងអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីរួចហើយ គួរផ្អែកលើបទពិសោធន៍ដែលមាន ចាប់ផ្តើមកែលម្អរចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធី និងរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់ខ្លួនឱ្យស៊ីសង្វាក់គ្នា ដើម្បីឱ្យការអនុវត្តមានភាពរលូនល្អ ហើយឈានទៅសម្រេចបានលទ្ធផលល្អ និងមានការទទួលខុសត្រូវកាន់តែច្បាស់លាស់។ ដោយឡែក ចំពោះ**ក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តថវិកាមិនមែនកម្មវិធី** ការរៀបចំគម្រោងចំណាយថវិកា ត្រូវផ្អែកលើតម្រូវការចំណាយសម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាពការងារជាអាទិភាពរបស់អង្គភាពក្រោមឱវាទក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលនៅក្នុងរង្វង់នៃលទ្ធភាពជាក់ស្តែងនៃថវិកា ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាព និងគោលបំណងគោលនយោបាយដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ។ ***សូមរៀបចំគម្រោងថវិកាតាមតារាងគំរូដែលភ្ជាប់មកជាមួយសារាចរណែនាំនេះ។***

២១- គ្រប់**ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត** ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលក្រោមឱវាទ ការរៀបចំគម្រោងចំណាយចាំបាច់ត្រូវឆ្លុះបញ្ចាំងដោយលម្អិតទៅតាមមាតិកាសេដ្ឋកិច្ចនៃចំណាត់ថ្នាក់ថវិកា (ជំពូក គណនី និងអនុគណនី) ព្រមទាំងត្រូវវិភាគឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីតម្រូវការចំណាយតាមចង្កោមសកម្មភាព អនុកម្មវិធី និងកម្មវិធី ហើយត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារសម្រាប់គាំទ្រ រួមទាំងឯកសារអង្កេតឬវិភាគតាមការចាំបាច់ និងពន្យល់អំពីភាពចាំបាច់នៃតម្រូវការចំណាយលើសកម្មភាពការងារនីមួយៗឱ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ហើយឯកសារទាំងនេះក៏ជាកម្មវត្ថុសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ ពិភាក្សា និងចរចាថវិកាផងដែរ។ លើសពីនេះការគណនាតម្រូវការចំណាយត្រូវផ្អែកទៅលើកត្តាដែលទាក់ទងនឹងមុខសញ្ញាចំណាយ ដូចជា ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក និងចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក ដែលត្រូវប៉ាន់ស្មានតម្លៃជាតុចូលដែលត្រូវការជាក់ស្តែង ដោយធៀបនឹងតម្រូវការប្រើប្រាស់ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ និងការប៉ាន់ស្មាននៃការអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ២០១៦ និងដោយផ្អែកលើថ្លៃឯកតាជាក់ស្តែងនៃទីផ្សារ ឬតាមគោលរបបកំណត់ជាដើម។

២២- ឈរលើមូលដ្ឋានតម្រូវការចំណាយ ដែលបានប៉ាន់ស្មាននៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា (២០១៧-២០១៩) ក្នុងការរៀបចំគម្រោងចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ

រាជធានី ខេត្តទាំងអស់ ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលក្រោមឱវាទ ត្រូវធានាឱ្យបាននូវការគ្រោងចំណាយរបស់ខ្លួន ដោយអនុលោមទៅតាម **គោលការណ៍** និង **បណ្តាវិធានការ** ដូចខាងក្រោម៖

ក-ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក(ជំពូក៦៤)៖ នាយកដ្ឋានបុគ្គលិកដែលជាសេនាធិការរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវសម្របសម្រួលនិងគ្រោងចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកឱ្យបានសុក្រឹតទៅតាមគោលការណ៍នៃការតម្លើងបៀវត្សរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមជាមួយនឹងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងការប្រើប្រាស់មន្ត្រីរាជការ និងមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា គឺចៀសវាងការគ្រោងបៀវត្ស ឬ បន្ទុកពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលិកនេះទុកចោលមិនប្រើប្រាស់ដូចឆ្នាំកន្លងមក។ គោលការណ៍សម្រាប់ការគ្រោងបន្ទុកបុគ្គលិកឆ្នាំ២០១៧ រួមមាន៖

- ត្រូវគ្រោងតាមមូលដ្ឋាននៃក្របខ័ណ្ឌ និងកម្រិតបៀវត្សឆ្នាំ២០១៦ គឺតាមតារាងប្រព័ន្ធប្រាក់បៀវត្សនៃក្រសួងមុខងារសាធារណៈ និងតាមចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលមានជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ដោយ**តម្លើងបៀវត្សមូលដ្ឋាន**តាមតម្លៃឯកតាសន្ទស្សន៍ ១ ៩០០ រៀល ដោយគិតចាប់ពីខែមករា ដល់ ខែធ្នូ គឺមានកំណើនស្មើនឹង ១២% ក្នុងមួយឆ្នាំ,
- **ចំនួនក្របខ័ណ្ឌថ្មី**ត្រូវគ្រោងយ៉ាងច្រើន ស្មើនឹងចំនួនមន្ត្រីរាជការដែលចូលនិវត្តន៍ ផ្ទេរចេញ ឬលាឈប់ពីក្របខ័ណ្ឌរដ្ឋ និងមរណភាព ដែលត្រូវកាត់ចេញពីអង្គភាពសាមី ហើយត្រូវបញ្ជាក់ពីគោលដៅនៃតម្រូវការ និងមុខងារនៃមន្ត្រីដែលត្រូវជ្រើសរើសថែមនេះ។
- **ប្រាក់ឧបត្ថម្ភប្រពន្ធ កូន**មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ គឺត្រូវគ្រោងឱ្យកូនម្នាក់ចំនួន ១០ ០០០ រៀល ក្នុងមួយខែ និង ឧបត្ថម្ភដល់ប្រពន្ធចំនួន ១៥ ០០០ រៀល ក្នុងមួយខែ សម្រាប់រយៈពេល ១២ខែ ចាប់ពីខែមករា ដល់ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧។
- ការតម្លើង**ប្រាក់បំណាច់មុខងារ**ជូនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ នឹងត្រូវបានអនុវត្តគិតចាប់ពីខែ មេសា ដល់ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ទៅតាមកម្រិតនៃប្រាក់បំណាច់មុខងារឆ្នាំ២០១៦ ដូចតទៅ៖
    - **មន្ត្រីរាជការនៃក្រសួង ស្ថាប័នរដ្ឋបាលស៊ីវិល និងអង្គភាពក្រោមឱវាទ និង ក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ** ៖ កម្រិតចាប់ពី ៥០០ ០០០ រៀល ចុះក្រោម បន្ថែមចំនួន១០០ ០០០រៀល និងកម្រិតចាប់ពី ៦៨០ ០០០ រៀល ឡើង បន្ថែមចំនួន ៤០ ០០០ រៀល ,
    - **ក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡា៖** កម្រិតចាប់ពី ៦០០ ០០០ រៀល ចុះក្រោម បន្ថែមចំនួន ១០០ ០០០ រៀល និងកម្រិតចាប់ពី ៧០០ ០០០ រៀល ឡើង បន្ថែមចំនួន ៤០ ០០០ រៀល,
    - **ក្រសួងសុខាភិបាល៖** កម្រិតចាប់ពី ៥០០ ០០០ រៀល ចុះក្រោម បន្ថែមចំនួន ១០០ ០០០ រៀល និងកម្រិតចាប់ពី ៧០០ ០០០ រៀល ឡើង បន្ថែមចំនួន ៤០ ០០០ រៀល,
    - **យោធិន និងនគរបាលជាតិ៖** កម្រិតចាប់ពីរង្វង់ ៤០០ ០០០ រៀល ចុះក្រោម បន្ថែមចំនួន ១០០ ០០០ រៀល និងសម្រាប់កម្រិតផ្សេងទៀត បន្ថែមចំនួន ៤០ ០០០ រៀល

- ចំនួនមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា និងបុគ្គលិកអណ្តែត ត្រូវគ្រោងមិនឱ្យលើសចំនួនដែលក្រសួង មុខងារសាធារណៈផ្តល់ជូន និងត្រូវប្រើប្រាស់ប្រកបដោយតម្លាភាព និងការទទួលខុសត្រូវ ស្របតាមគោលការណ៍ដែលមានចែងក្នុងអនុក្រឹតលេខ ២៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៦ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រង និង ការប្រើប្រាស់មន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា។

ខ- ចំណាយក្រៅបន្ទុកបុគ្គលិក (ជំពូក៦០ ការទិញ, ជំពូក៦១ សេវាកម្ម, ជំពូក៦២ អត្ថប្រយោជន៍សង្គម, ជំពូក៦៥ ឧបត្ថម្ភធន) ជាសរុបសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវគ្រោងក្នុងកម្រិតអតិបរមាត្រឹមកញ្ចប់ឥណទាននៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៦ ដោយអាទិភាពចំណាយឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវបានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ គឺ "ថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ត្រូវផ្តោតជាសំខាន់លើការតម្លើងបៀវត្ស និងការវិនិយោគដើម្បីទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច"។ ***ក្នុងន័យនេះ ក៏មិនមែនមានន័យថា កញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៧ នឹងទទួលបានស្មើឆ្នាំ២០១៦ ដោយស្វ័យប្រវត្តិដែរ*** គឺទាមទារឱ្យក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការធ្វើអាទិភាវូបនីយកម្មមុខចំណាយផង និងប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការចំណាយផង។ ជាមួយគ្នានេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលមានសមិទ្ធិកម្មល្អលើការងារកែទម្រង់ នឹងត្រូវទទួលបានការលើកទឹកចិត្ត។ ដូច្នេះ ***គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ត្រូវធ្វើអាទិភាវូបនីយកម្មនៃអាទិភាពគោលនយោបាយ និងថ្លឹងថ្លែងបែងចែកថវិការវាងកម្មវិធីនីមួយៗ ជាពិសេសកម្មវិធីស្នូលរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដើម្បីសម្រេចគោលនយោបាយអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ក្រសួង ស្ថាប័នត្រូវពិនិត្យលទ្ធភាពនៃការផ្ទេរធនធានថវិកាពីកម្មវិធីមួយ ទៅកម្មវិធីមួយទៀត ឬពីអង្គភាពថវិកាមួយ ទៅអង្គភាពថវិកាមួយទៀត នៅក្នុងក្រសួង ស្ថាប័នតែមួយឱ្យអស់លទ្ធភាព ព្រមជាមួយនឹងការថ្លឹងថ្លែងគុណភាពនៃការបែងចែកធនធាន និងសិទ្ធិអំណាច ទៅតាមនិងរវាងអង្គភាពថវិកានីមួយៗក្នុងក្របខ័ណ្ឌពិដានកញ្ចប់ថវិកាដែលបានកំណត់ និងត្រូវចៀសវាងការបំប៉ោងចំណាយដោយមូលហេតុនៃការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី***។ ក្នុងន័យនេះដែរ ចំណាយក្រៅបន្ទុកបុគ្គលិក ត្រូវគ្រោងដោយឈរលើគោលការណ៍ ដូចខាងក្រោម៖

- **ការបន្តអនុវត្តសកម្មភាពការងារកំពុងដំណើរការ** ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវគ្រោងចំណាយដោយផ្អែកលើបរិមាណជាតុចូលដែលធ្លាប់ប្រើក្នុងឆ្នាំ២០១៥ កន្លងទៅ និងការប៉ាន់ស្មានអនុវត្តនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦ នេះ និងដោយផ្អែកលើតម្លៃឯកតាជាក់ស្តែងលើទីផ្សារ ហើយចៀសវាងការបង្កើនបរិមាណជាតុចូលលើសពីតម្រូវការដែលធ្លាប់មាន។ ទន្ទឹមនេះ ត្រូវគ្រោងថវិកាប្រកបដោយលក្ខណៈត្បិតត្បៀត និងសន្សំសំចៃ ពិសេសលើមុខសញ្ញាទិញឧបករណ៍ សម្ភារបរិក្ខារទំនើប គ្រឿងសង្ហារឹមប្រណីត ការបោះពុម្ពប្រណីត សម្ភារការិយាល័យ ប្រេងឥន្ធនៈ ការទទួលភ្ញៀវអធឹកអធម បេសកកម្មក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ព្រមទាំងសោហ៊ុយចំណាយជាអចិន្ត្រៃយ៍ ដូចជា សេវាទូរគមនាគមន៍ អគ្គិសនី និងទឹកជាដើម។ លើសពីនេះ ត្រូវលុបបំបាត់ការខ្ជះខ្ជាយចំណាយ ឬបំប៉ោងចំណាយលើការរៀបចំកិច្ចប្រជុំ សិក្ខាសាលាថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ការតាំងពិពណ៌ ដោយឡែកកិច្ចប្រជុំពាក់ព័ន្ធនឹងអាស៊ាន គឺអនុញ្ញាតសម្រាប់តែកិច្ចប្រជុំដែលត្រូវវេន ចំពោះកិច្ចប្រជុំដែលមិនចំវេន គឺត្រូវសុំគោលការណ៍អនុញ្ញាតពីប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល។ ចំពោះកិច្ចប្រជុំ ឬ

សិក្ខាសាលា ដែលគ្រោងក្នុងថវិកា ត្រូវបង្ហាញពីភាពចាំបាច់ ភាពសមរម្យនៃការរៀបចំទាំងក្នុងទំហំ និងតម្លៃ។

- ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញ និងត្រូវកាត់ចេញនូវមុខចំណាយណាដែលមានតម្រូវការសម្រាប់តែក្នុងឆ្នាំ២០១៦ ហើយលែងត្រូវការនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ឬដែលសកម្មភាពការងារដែលនឹងត្រូវបញ្ចប់នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៦,
- **ថវិកាដែលកាត់ចេញពីមុខចំណាយ ឬសកម្មភាពការងារដែលត្រូវបានបញ្ចប់ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃការវិភាជឡើងវិញជាស្វ័យប្រវត្តិឡើយ គឺលុះត្រាតែមានសកម្មភាពការងារចាំបាច់ថ្មី ឬគោលនយោបាយថ្មី** ដែលត្រូវអនុវត្ត ហើយដែលបានលើកឡើងក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ហើយមានយុត្តិការអំពីភាពចាំបាច់ និងបន្ទាន់ ដោយត្រូវផ្តល់ការពន្យល់ និងផ្តល់អំណះអំណាងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់សម្រាប់សកម្មភាពការងារចាំបាច់ថ្មី ឬគោលនយោបាយថ្មី។
- ក្នុងការគ្រោង និងវិភាជថវិកា ត្រូវបង្កើនវិមជ្ឈការការផ្ទេរចំណាយរដ្ឋបាលជាប្រចាំ និងសោហ៊ុយបេសកកម្មក្នុង និងក្រៅប្រទេស ជាដើម ទៅតាមអង្គភាពថវិកា ឱ្យបានក្នុងកម្រិតអតិបរមា។
- ចំពោះតម្រូវការចំណាយបន្ថែមលើសពីពិដានកញ្ចប់ថវិកា ត្រូវឆ្លងការចរចាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ឬក្នុងករណីចាំបាច់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ នឹងស្នើសុំការសម្រេច ឬស្នើសុំការសម្រេចឡើងវិញពីប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល បន្ទាប់ពីមានឯកសារទស្សនាទាន ឯកសារយុត្តិការស្តីពីគោលនយោបាយ និងកម្មវិធី ឬមុខសញ្ញាចំណាយ និងតម្លៃច្បាស់លាស់។ សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលមានភារកិច្ចប្រមូលចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ត្រូវរៀបចំដាក់ចេញវិធានការដាក់ស្តែងបន្ថែម សម្រាប់ពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និងការប្រមូលចំណូល ដែលការគ្រោងចំណូលដោយកត្តាអត្តនោម័តគឺជាកម្មវត្ថុនៃការរឹតត្បិត ឬលើកទឹកចិត្តចំណាយ សម្រាប់ការគ្រោងកញ្ចប់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ។
- សម្រាប់ចំណាយវិនិយោគ ត្រូវមានក្របខ័ណ្ឌនៃការវិភាជដោយឡែក ដោយអនុលោមតាមអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលត្រូវទទួលបានការវិភាជថវិកាជាទៀងទាត់ គម្រោងអាទិភាពលម្អិតគឺជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចពិភាក្សាក្រោមយន្តការអន្តរក្រសួងដែលមានស្រាប់ ឬដែលនឹងត្រូវបង្កើតឡើង។

• ក្នុងគោលបំណងផ្តល់ភាពទន់ភ្លន់ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញ ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលក្នុងការរៀបចំថវិកា ពិសេស ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការដាក់ស្តែងសម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាពការងារថ្មី ការកំណត់កញ្ចប់ថវិកាអតិបរមាតាមបណ្តាជំពូកខាងលើ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៦ អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការកែសម្រួលតាមតម្រូវការដាក់ស្តែង ដោយរក្សាកញ្ចប់សរុបនៃឥណទានថវិកាក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិកទាំងអស់យ៉ាងច្រើនត្រឹមកម្រិតឆ្នាំ២០១៦។ ប៉ុន្តែ ការរៀបចំគម្រោងចំណាយលម្អិតតម្រូវឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ដើម្បីបង្កើនសុក្រឹតភាពនៃការគ្រោង និងវិភាជ

ថវិកា ព្រោះ *ដូចជាឆ្នាំមុនៗដែរ ការធ្វើនិយ័តភាពឥណទានថវិកាផ្ទៃក្នុងរបស់ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត អាចនឹងត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបានទាល់តែចាប់ពីត្រីមាសទី២ សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី និងចាប់ពីត្រីមាសទី៣ សម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នអនុវត្តថវិកាមិនមែនកម្មវិធី ហើយត្រូវផ្អែកលើហេតុផល និងលទ្ធផលការងារ។*

២៣- ទន្ទឹមនឹងការគ្រោងចំណាយដោយផ្អែកលើគោលការណ៍នៃការកំណត់កញ្ចប់ និងវិធានការខាងលើ ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវធ្វើការ **គណនា តម្រូវការចំណាយនៃជំពូកក្រៅពីបន្ទុកបុគ្គលិក** រួមមាន ជំពូក៦០ ជំពូក៦១ ជំពូក៦២ ជំពូក៦៣ និងជំពូក៦៥ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានពីរបន្ថែមទៀត ដូចខាងក្រោម៖

- *កំណត់ចំណាយជាប្រចាំ ហើយបង្កើតមូលដ្ឋានគណនាតម្រូវការចំណាយនេះ ឱ្យបានច្បាស់លាស់*។ ចំណាយជាប្រចាំ គឺជាចំណាយដែលមានតម្រូវការជាប្រចាំ និងត្រូវការចំណាយជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដែលរួមមាន ការចំណាយសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ និង ថែទាំជាប្រចាំ (ដូចជាសម្ភារផ្គត់ផ្គង់ ថែទាំតូចតាចសម្រាប់ថែទាំអគារ ប្រាសាទ ផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន លូ រថយន្ត និងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ) និងសម្ភារផ្គត់ផ្គង់រដ្ឋបាលជាប្រចាំ (ដូចជា សម្ភារការិយាល័យ ការបោះពុម្ព ការទិញឯកសារ សម្ភារបរិក្ខារប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ ស្បៀងអាហារ និងឯកសណ្ឋានសម្រាប់ក្រសួង ស្ថាប័នមួយចំនួនដែលត្រូវការប្រើប្រាស់ជាប្រចាំ ព្រមទាំងការចំណាយលើអគ្គិសនី ទឹក ប្រេងឥន្ធនៈ និងទូរស័ព្ទជាដើម)។ ប្រភេទចំណាយជាប្រចាំនេះ គួរកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងបង្កើតមូលដ្ឋានគណនាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងសមស្របទៅតាមតម្រូវការជាក់ស្តែង ព្រមទាំង**វិភាជទៅតាមអង្គភាពថវិកា នាយកដ្ឋាន ឬអង្គភាពជំនាញដោយផ្ទាល់**។
- *កំណត់ចំណាយមិនជាប្រចាំ ហើយត្រូវមានគម្រោងច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ពីតម្រូវការ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការបើប្រាស់ចំណាយមិនប្រចាំនេះ ព្រមទាំងមូលដ្ឋានគណនាតម្រូវការចំណាយនេះឱ្យបានច្បាស់លាស់។* ចំណាយមិនជាប្រចាំគឺជាចំណាយដែលមិនត្រូវការចំណាយ ជារៀងរាល់ឆ្នាំដែលរួមមានការចំណាយបំពាក់ឧបករណ៍សម្ភារការិយាល័យ ឧបករណ៍សម្ភារដឹកជញ្ជូន សម្ភារបរិក្ខារបច្ចេកទេស គ្រឿងសង្ហារឹម និងឧបករណ៍សម្ភារប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ ដែលជាចំណាយមិនត្រូវទិញប្រចាំឆ្នាំព្រមទាំងចំណាយសម្រាប់ការជួសជុល បោះពុម្ព កិច្ចប្រជុំ សិក្ខាសាលា និងបេសកកម្មមួយចំនួនដែលមិនមែនជាសកម្មភាពជាប្រចាំឆ្នាំ។ ប្រភេទចំណាយមិនជាប្រចាំនេះគួរកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់មានគម្រោង និងកាលវិភាគច្បាស់លាស់សម្រាប់ការចំណាយប្រភេទនេះ សម្រាប់រយៈពេលមធ្យម និងមានមូលដ្ឋាន គណនាតម្រូវការចំណាយ ត្រឹមត្រូវទៅតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល។

២៤- ជាមួយគ្នានេះដែរ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយនៅដំណាក់កាលរៀបចំ និងចរចាថវិកា **ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យកាត់ចេញនូវថវិកាប្រភេទចំណាយមិនជាប្រចាំ**ផ្ទៃក្នុងក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលនីមួយៗ។ ទំហំឥណទានដែលនៅសល់ក្នុងក្របខ័ណ្ឌពិដាននេះ អាចជាកម្មវត្ថុនៃការវិភាជសម្រាប់កែលម្អ ឬបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃកម្មវិធី

ដែលមានស្រាប់ ឬសម្រាប់កម្មវិធីបម្រើឱ្យគោលនយោបាយថ្មី នៅក្នុង**ក្រសួង ស្ថាប័នដដែល ឬ ទៅ ក្រសួង ស្ថាប័នមួយទៀត ឬពីមន្ទីរជំនាញនៃក្រសួងមួយ ទៅមន្ទីរជំនាញនៃក្រសួងមួយទៀតបាន** ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃវិស័យចំណាយតែមួយ។

២៥-ទន្ទឹមនេះ ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី ត្រូវតែផ្តល់របាយការណ៍សមិទ្ធកម្មនៃការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធីឆ្នាំ២០១៥ មកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា) ដើម្បីត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងវាយតម្លៃការអនុវត្ត ហើយក៏ជាកម្មវត្ថុសម្រាប់ការលើកទឹកចិត្ត ឬ ការកាត់បន្ថយគម្រោងចំណាយឆ្នាំ២០១៧ ផងដែរ។ នៅពេលពិភាក្សា និងចរចាថវិកា ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗត្រូវរៀបចំជាបទបង្ហាញអំពីរបាយការណ៍សមិទ្ធកម្មឆ្នាំ២០១៥ របាយការណ៍សមិទ្ធកម្មពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០១៦ និងការគ្រោងលទ្ធផលរំពឹងទុក សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៧។

២៦- ទន្ទឹមនេះដែរ ត្រូវផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃថវិកាឆ្នាំ២០១៦ ដែលកំពុងអនុវត្តស្របតាមច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៦ ក្នុងការរៀបចំថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល អាចពិនិត្យផងដែរទៅដល់បម្រែបម្រួលនៃថវិកាក្នុងអំឡុងពេលអនុវត្ត ដែលទាក់ទងទៅនឹងបណ្តាមូលហេតុដូចខាងក្រោម៖

- ចលនាឥណទានដែលបានធ្វើឡើងក្នុងឆ្នាំកំពុងអនុវត្ត ដូចជាការបង្វែរឥណទានថវិកាផ្ទៃក្នុងជំពូក ឬ ពីជំពូកមួយទៅជំពូកមួយទៀត ផ្ទៃក្នុងឬពីកម្មវិធី អនុកម្មវិធី ចង្កោមសកម្មភាពមួយទៅកម្មវិធី អនុកម្មវិធី ចង្កោមសកម្មភាពមួយទៀត ដែលធ្វើឱ្យការបែងចែកឥណទានដើមនៃក្រសួង ស្ថាប័ន ព្រមទាំងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត មានការប្រែប្រួល,
- ការផ្ទេរឥណទានថវិកាបន្ថែម សម្រាប់ផលប្រយោជន៍របស់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត។

២៧- ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលស្ថិតក្រោមក្រសួងស្ថាប័ននីមួយៗ ត្រូវពង្រឹងតួនាទីក្រុមការងារថវិការបស់ខ្លួន និងត្រូវផ្តល់កិច្ចសហការគ្នាទៅវិញទៅមកជាប្រចាំឱ្យបានពេញលេញក្នុងកម្រិតបច្ចេកទេស ជាមួយក្រុមការងារថវិកានៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា) សំដៅបង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងភាពទាន់ពេលវេលានៃការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ននីមួយៗ។

៣.៣- កាលវិភាគនៃការរៀបចំគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៧

២៨- រាជរដ្ឋាភិបាលមានកាតព្វកិច្ចរៀបចំឱ្យបានទាន់ពេលវេលានូវសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧។ នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនេះ ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦ ហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៦ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវចាប់ផ្តើមពិភាក្សានិងចរចាគម្រោងថវិកាជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ព្រមទាំងធ្វើការបូកសរុបចំណូល-ចំណាយ រៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧ ។ **ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧ និង**

ធ្វើកំណត់បង្ហាញនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ហើយផ្ញើជូនគណៈរដ្ឋមន្ត្រីឱ្យបាននៅក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ដើម្បីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីពិនិត្យ និងសម្រេច ហើយផ្ញើជូនរដ្ឋសភាឱ្យបានក្នុងសប្តាហ៍ទី១ នៃខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ដើម្បីស្ថាប័ននីតិប្បញ្ញត្តិមានពេលគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការពិនិត្យពិភាក្សា និងអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់នេះ ឱ្យបានមុនថ្ងៃទី២៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦។

២៩- **ឯកសារផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកាឆ្នាំ២០១៧ និងគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិកាឆ្នាំ២០១៧** ដែលក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល បានផ្ញើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាមូលដ្ឋានចាំបាច់មិនអាចខ្វះបានសម្រាប់**ការចរចាថវិកាកម្រិតបច្ចេកទេស/ជំនាញ** និង **ការចរចាថវិកាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង** ដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មកញ្ចប់ថវិការបស់ខ្លួន។ **ការចរចាថវិកាកម្រិតបច្ចេកទេស និង កម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំនេះ នឹងត្រូវពិភាក្សាតាមចំណាត់ថ្នាក់សេដ្ឋកិច្ច (ជំពូក គណនី និង អនុគណនី) និង/ឬ តាមចំណាត់ថ្នាក់កម្មវិធី (កម្មវិធី អនុកម្មវិធី និងចង្កោមសកម្មភាព)** លើមូលដ្ឋាននៃគោលការណ៍និងវិធានការនៃការគ្រោងថវិកាដូចបានលម្អិតខាងលើ ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជថវិកាក្នុងកម្រិតនៃពិដានកញ្ចប់ថវិកាឆ្នាំ២០១៧ ដែលបានកំណត់និងក្នុងកម្រិតលទ្ធភាពថវិកាជាតិទ្រទ្រង់បាន។ ដូច្នេះ ក្នុងករណីដែលក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត និងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាលណាមួយមិនបានបំពេញ និងផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមគោលការណ៍ និងតារាងគំរូដែលភ្ជាប់ជាមួយសារាចរណែនាំនេះ នោះក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវជូនព័ត៌មានទៅក្រសួង ស្ថាប័ន ឬមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្តនោះឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីធ្វើការបំពេញបន្ថែម ហើយប្រសិនបើ នៅតែមិនអាចបំពេញបានទេ នោះក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុមានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការយកមូលដ្ឋាន នៃឥណទានថវិកាឆ្នាំ២០១៦ ដោយប្រើគោលការណ៍កំណត់កញ្ចប់តាមជំពូកខាងលើ សម្រាប់កំណត់គម្រោងថវិការបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ឬ មន្ទីរជំនាញ រាជធានី ខេត្តនោះ ដើម្បីជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការរៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧ ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ តួលេខគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិកា ត្រូវសរសេរជាលេខអន្តរជាតិ (1, 2, 3...) ហើយឯកតាទាបបំផុតគិតត្រឹម 0,1 លាន រៀល។

៤. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៣០- ខ្លឹមសារនៃសារាចរណែនាំនេះ បានកំណត់ក្របខ័ណ្ឌ និងវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍ និងបច្ចេកទេស ក្នុងការគ្រោងចំណូល និងចំណាយចាំបាច់ សម្រាប់ជាមូលដ្ឋានដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំងគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដើម្បីរៀបចំផែនការសកម្មភាពការងារប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន សំដៅធ្វើយ៉ាងណាសម្រេចឱ្យបានជោគជ័យនូវគោលបំណងនៃគោលនយោបាយ និងកម្មវិធី/យុទ្ធសាស្ត្រអាទិភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីរួមចំណែកសម្រេចឱ្យបានគោលនយោបាយរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងរយៈពេលវែងប្រកបដោយចីរភាពក្នុងរង្វង់ ៧% និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យបានលើស ១% ក្នុងមួយឆ្នាំៗ ព្រមទាំងបន្តរក្សាឱ្យបាននូវស្ថិរភាព នយោបាយ និងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះ និងចាំបាច់បំផុត ក្នុងការឈានទៅសម្រេចបាននូវគោលដៅចុងក្រោយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល គឺភាពសុខដុមរមនាសង្គម និងសុខុមាលភាពប្រជាជន។

៣១- ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើម្បីឱ្យគោលដៅទាំងឡាយដែលបានដាក់ចេញក្នុងសារាចរនេះ អាចអនុវត្តសម្រេចបានជោគជ័យ ថ្នាក់ដឹកនាំគ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ត្រីរាជការគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ចាំបាច់

ត្រូវខិតខំថែមទៀតប្រកបដោយឆន្ទៈប្តូរប្តេជ្ញ ពិសេស ត្រូវតែផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបទនិងផ្នត់គំនិតក្នុងការរៀបចំថវិកា ដោយខិតខំគោរពឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួនតាមក្របខ័ណ្ឌ និងបណ្តាវិធានការ ព្រមទាំងគោលការណ៍ និងបច្ចេកទេសទាំងឡាយ ទាំងផ្នែកចំណូល និងផ្នែកចំណាយ ដែលកំណត់ដោយសារាចរណែនាំនេះ។ ទន្ទឹមនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ត្រូវបន្តជំរុញការលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចល្អនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីមិនត្រឹមតែអាចបង្កើនសក្តានុពលនៃតួនាទីរបស់ថវិកា ដែលជាឧបករណ៍សម្រាប់អនុវត្តគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី៣** ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងអាចធ្វើជាជន្ទល់ដ៏រឹងមាំសម្រាប់ទ្រទ្រង់ដល់ការដ្ឋានកម្មវិធីកែទម្រង់ដទៃទៀត ដោយរួមទាំងដើម្បីបង្កើនភាពស័ក្តិសិទ្ធិ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈជូនប្រជាពលរដ្ឋផងដែរ។

៣២- ពេលទទួលសារាចរណែនាំនេះ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ត្រូវរៀបចំជាបន្ទាន់នូវគម្រោងចំណូល-ចំណាយថវិការបស់ខ្លួន សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៧ ទៅតាមតារាងគំរូដែលភ្ជាប់មកជាមួយនេះ និងផ្ញើមកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្ម នៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា) **ចំនួនពីរច្បាប់យ៉ាងយូរបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី០៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦** ដើម្បីមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការពិភាក្សាថវិកាកម្រិតបច្ចេកទេស/ជំនាញ និងបូក-សរុប ហើយអាចចាប់ផ្តើមដំណើរការចរចាថវិកាកម្រិតថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ស្ថាប័ន ទាន់ពេលវេលាកំណត់។ ក្នុងការអនុវត្តសារាចរណែនាំនេះ ប្រសិនបើក្រសួង ស្ថាប័ន និងមន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត ព្រមទាំង គ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល មានចំណុចណាមួយមិនច្បាស់លាស់ខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ត្រូវទាក់ទងជាបន្ទាន់មកក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ(នាយកដ្ឋានថវិកានីយកម្មនៃអគ្គនាយកដ្ឋានថវិកា)។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

<u>កន្លែងទទួល</u>

-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
"ដើម្បីជូនជ្រាប"
-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ
ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី
-គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
-គ្រប់អភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត
-គ្រប់មន្ទីរជំនាញរាជធានី ខេត្ត
"ដើម្បីអនុវត្ត"
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ